

PROGRAMSKI ZADATAK
ZA IZRADU DRŽAVNE STUDIJE LOKACIJE
"AERODROM TIVAT" – SEKTOR 24

UVOD

Aerodrom u Tivtu je drugi po značaju aerodrom u Crnoj Gori koji obezbjeđuje direktan pristup turističkim centrima na primorju i ima ključnu ulogu za razvoj turizma. Pored ove osnovne uloge aerodrom Tivat je alternativni aerodrom za aerodrome u okruženju, a posebno za aerodrom u Podgorici.

Prostornim planom Crne Gore definisana je uloga aerodroma Tivat i strateško opredjeljenje daljeg prostornog razvoja aerodroma, kao preduslova razvoja turističke privrede Crne Gore.

U cilju obezbjeđenja prostornih uslova za bezbjedno funkcionisanje, unaprijeđenje kvaliteta usluga i dalji razvoj aerodroma Tivat potrebno je uraditi Državnu studiju lokacije "Aerodrom Tivat" - Sektor 24 (u daljem tekstu: DSL). Ovim planskim dokumentom neophodno je utvrditi prostorne potrebe za razvoj aerodroma Tivat na osnovu procjene obima saobraćaja, namjenu prostora, mjere zaštite prostora, kao i druge elemente značajne za područje aerodroma.

Izradom DSL-e i realizacijom planiranih sadržaja obezbijediće se podizanje kvaliteta usluga radi zadovoljenja visokih standarda turističke ponude i čarter saobraćaja.

Usvajanjem DSL-e utvrdiće se dugoročne prostorne potrebe ali i prostorni kapaciteti za razvoj aerodroma, uslovi i pravila za izgradnju i korišćenje objekata, saobraćajne i komunalne infrastrukture, elementi za uređenje i zaštitu prostora.

I PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Programskog zadatka za izradu Državne studije lokacije "Aerodrom Tivat" – Sektor 24, koja se nalazi u zahvatu Prostornog plana područja posebne namjene za morsko dobro (u daljem tekstu PPPPN MD), sadržan je u članu 23 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", broj 51/08).

Programski zadatak je sastavni dio Odluke o izradi DSL.

II OBUHVAT I GRANICE PLANA

DSL se radi za prostor u zahvatu sektora 24 PPPPN MD i obuhvata aerodrom sa svim pratećim sadržajima.

Orijentacioni obuhvat studije lokacije je dat na posebnom grafičkom prilogu.

Obuhvat na moru je do središnje linije plovnog puta.

III METODOLOGIJA

U postupku izrade DSL treba obezbijediti sljedeći planerski pristup:

- Sagledavanje ulaznih podataka iz Prostornog plana Crne Gore (u daljem tekstu PPCG), Prostornog plana područja posebne namjene za Morsko dobro (u daljem tekstu PPPPN MD) i deklariranih razvojnih opredjeljenja sa državnog i lokalnog nivoa (razvojna dokumenta, strategije, master planovi razvoja turizma i aerodroma);
- Analizu i ocjenu postojeće planske i studijske dokumentacije;

- Analizu uticaja kontaktnih zona na ovaj prostor i obrnuto;
- Za funkcionalno okruženje potrebno je sagledati ulazne podatke iz PPCG i Prostorno – urbanističkog plana opštine Tivat.

Prije izrade DSL potrebno je uraditi i **Prostorno – programsku analizu i projekciju aerodroma i njegovih sadržaja**, koja se odnosi na:

1. Analizu lokacije aerodroma
 - navigacioni uslovi
 - kontrola prepreka i sigurnost letenja
 - meteo uslovi
 - prilaz aerodromu
 - razvojni uslovi
2. Analizu i ocjenu postojećeg stanja
 - prirodni uslovi
 - saobraćajna infrastruktura (PSS, RS, platforme)
 - putnički terminal
 - robni terminal
 - vatrogasno spasilački objekti
 - objekti tehničkog održavanja
 - objekti kontrole letenja
 - prilazni putevi i parkinzi
 - kompanijski objekti i administrativne zgrade
 - generalna aviacija
 - skladište goriva
 - navigaciona sredstva i napajanje
 - vodosnabdevanje i fekalna kanalizacija
 - ograda kompleksa i kontrola pristupa
3. Saobraćajne prognoze
 - prognoza broja putnika
 - prognoza obima robnog saobraćaja
 - prognoza broja aviooperacija
 - časovna opterećenja
4. Proračun potrebnih kapaciteta i sadržaja
 - manevarske površine i platforme
 - putnički terminali
 - VIP terminal
 - vodni terminal
 - ostali objekti
 - pristupni putevi i parkinzi
 - komunalne instalacije

Na osnovu prostorno - programske analize potrebno je dati predlog prostornog modela baziranog na proračunu potrebnog prostornog kapaciteta, bezbednosnim i funkcionalnim zahtevima.

Takođe, potrebno je sagledati mogućnost realizacije investicionih inicijativa i ideja korisnika prostora u odnosu na opredjeljenja planova višeg reda i potencijale i ograničenja konkretne lokacije.

Prilikom definisanja planskog rješenja, koji proističe iz predloženog metodološkog postupka i programskog zadatka, voditi računa da isti pruža sigurne osnove za realizaciju.

IV PROSTORNI MODEL

Elementi Programskog zadatka koji su obavezujući pri definisanju planiranog rješenja su:

- A. SADRŽAJI U PROSTORU I MJERE ZAŠTITE
- B. SAOBRAĆAJNA I TEHNIČKA INFRASTRUKTURA
- C. PEJZAŽNA ARHITEKTURA
- D. NIVELACIJA, REGULACIJA I PARCELACIJA
- E. USLOVI ZA IZGRADNJU OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA
- F. EKONOMSKO TRŽIŠNA PROJEKCIJA I FAZE REALIZACIJE

A. SADRŽAJI U PROSTORU I MJERE ZAŠTITE

Unutar zahvata definisanog Odlukom o izradi studije lokacije treba planirati sljedeće sadržaje:

1. Operativne površine
 - Poletno sletna staza (PSS)
 - Rulne staze (RS) i platforme
 - Servisne saobraćajnice
 - Navigaciona sredstva
2. Putničke terminale
 - Kopneni terminal
 - VIP terminal
 - Vodni terminal
3. Ostale objekte i instalacije
 - Instalacije putničkog kompleksa
 - Instalacije operativnih službi
 - Objekte kontrole letenja
 - Vatrogasno-spasilačke objekte
 - Robnu zonu
 - Objekte održavanja aerodroma
 - Administrativne objekte
 - Komercijalne sadržaje
 - Prateće objekte.

Svi navedeni sadržaji treba da budu dimenzionisani na osnovu proračuna potrebnog kapaciteta.

Na osnovu potrebnih prostornih kapaciteta, uz prethodno usvojene kriterijume planiranja, potrebno je generisati alternativna rešenja korišćenja prostora i uz saradnju sa JP aerodromi „Crne Gore“ predložiti optimalno rešenje korišćenja prostora.

B. SAOBRAĆAJNA I TEHNIČKA INFRASTRUKTURA

Planiranje potrebne saobraćajne i tehničke infrastrukture treba bazirati na prethodno provjerenim mogućnostima postojećih mreža i njihovog korišćenja za sadržaje planirane ovom DSL, vodeći računa o uslovima zaštite životne sredine.

Pored prilaznih puteva, potrebno je obezbijediti i pristup za plovila.

Planirati komunalne instalacije koje se odnose na sljedeće:

- Snabdijevanje vodom
- Odvođenje površinskih voda
- Odvođenje otpadnih voda
- Snabdijevanje gorivom
- Snabdijevanje električnom energijom
- Komunikacioni sistemi
- Instalacije za opsluživanje aviona.

Planirati propisno dimenzionisane elektro, hidrotehničke i telekomunikacione instalacije, te savremenu funkcionalnu mrežu u objektima i za potrebe ukupnog kompleksa, u skladu sa propisima.

Planirati funkcionalnu hidrantsku mrežu i protivpožarni sistem, te javnu rasvjetu.

Svu infrastrukturu rješavati u svemu poštujući rješenja iz planova višeg reda i uz usaglašavanje sa uslovima koje propisu nadležni državni organi, institucije i preduzeća.

C. PEJZAŽNA ARHITEKTURA

Kroz DSL treba predvidjeti:

- karakteristične elemente parterne arhitekture i mobilijara u skladu sa tradicionalnim rješenjima;
- uspostavljanje optimalnog odnosa između izgrađenih i slobodnih zelenih površina;
- usklađivanje ukupne količine zelenih površina sa brojem korisnika;
- povezivanje planiranih zelenih površina u jedinstven sistem sa posebnim odnosom prema neposrednom okruženju;
- usklađivanje kompozicionog rješenja sa namjenom (kategorijom) zelenih površina;
- korišćenje vrsta otpornih na ekološke uslove sredine, usklađene sa kompozicionim i funkcionalnim zahtjevima;
- maksimalno očuvanje i uklapanje postojećeg vitalnog i funkcionalnog zelenila u nova urbanistička rješenja, odluke donositi na osnovu pejzažne taksacije;
- s obzirom da vegetacija pored saobraćajnica ima velikog uticaja na opštu sliku urbanog pejzaža posebnu pažnju posvetiti planiranju zelenila za potrebe saobraćajnica i parkinga;
- sadnju odgovarajućih vrsta i formiranje tzv. "ekoloških suncobrana" radi zaštite od visoke insolacije u toku ljetnjih mjeseci, ali i štetnih mikroorganizama;
- da se zelene površine obogate biljnim vrstama karakterističnim za predmetno područje i lokalne klimatske uslove;
- linijsko zelenilo uz jadransku magistralu, kao vizuelnu barijeru ka pisti i aerodromskim postrojenjima.

D. NIVELACIJA, REGULACIJA I PARCELACIJA

Za početak izrade DSL neophodno je obezbjeđivanje kvalitetnih geodetskih i katastarskih podloga. Plan treba raditi u digitalnom obliku.

Kod rješavanja nivelacije i regulacije obezbijediti potrebne elemente u skladu sa preporukama i standardima za projektovanje aerodroma. Koristiti povoljnosti koje u ovom smislu pruža konfiguracija terena.

Grafički prilog sa parcelacijom uraditi na validnoj geodetskoj podlozi kako bi se deformacije svele na minimum. Isti mora sadržati sve analitičke podatke neophodne za prenošenje plana na teren.

Grafički prikaz urbanističkih parcela mora biti dat na svim grafičkim prilogima plana sa jasno definisanim granicama urbanističke parcele.

E. USLOVI ZA IZGRADNJU OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

DSL, shodno zakonskim odredbama, mora da sadrži:

- urbanističko-tehničke uslove za izgradnju objekata i uređenja prostora;
- indekse izgrađenosti i zauzetosti;
- nivelaciona i regulaciona rješenja;
- građevinske i regulacione linije;
- trase infrastrukturnih mreža i saobraćajnica i smjernice za izgradnju infrastrukturnih i komunalnih objekata;
- tačke priključivanja na saobraćajnice, infrastrukturne mreže i komunalne objekte;
- smjernice urbanističkog, arhitektonskog i pejzažnog oblikovanja prostora i sl.

U skladu sa članom 62. Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata potrebno je uraditi urbanističko-tehničke uslove za svaku urbanističku parcelu i objekat i iskazati ih u posebnom prilogu (separatu) koji će sadržati sve neophodne tekstualne, numeričke i grafičke podatke.

F. EKONOMSKO TRŽIŠNA PROJEKCIJA I FAZE REALIZACIJE

Posebnom ekonomskom analizom treba:

- procijeniti investicionu vrijednost te ekonomsko-finansijske implikacije i društvenu korisnost potencijala koji proizilaze iz predmetnog plana,
- procijeniti troškove poslovanja aerodroma,
- procijeniti prihode aerodroma,
- predložiti moguće modele finansiranja realizacije izgradnje.

Izradom DSL potrebno je sagledati faze realizacije pri čemu naročito treba voditi računa da se na osnovu tržišnih uslova pojedine cjeline mogu odvojeno realizovati pa samim tim treba i da budu regulaciono definisane.

Predložene faze realizacije obavezno bazirati i na ekonomskim pokazateljima.

V SADRŽAJ PLANA

Obim i nivo obrade DSL treba dati tako da se u potpunosti primjene odredbe Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

DSL sadrži, naročito:

- izvod iz Prostornog plana Crne Gore;
- izvod iz Prostornog plana područja posebne namjene za morsko dobro;
- izvod iz lokalnih planskih dokumenata;
- granice područja za koje se donosi;
- detaljnu namjenu površina;
- saobraćajno-ekonomsku analizu;
- plan parcelacije;
- urbanističko-tehničke uslove za izgradnju objekata;
- građevinske i regulacione linije;
- trase infrastrukturnih mreža i saobraćajnica i smjernice za izgradnju infrastrukturnih i komunalnih objekata;
- nivelaciona i regulaciona rješenja;
- tačke i uslove priključenja na saobraćajnice, infrastrukturne mreže i komunalne objekte;
- smjernice urbanističkog i arhitektonskog oblikovanja prostora sa smjernicama za primjenu energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije;
- smernice za korišćenje prostora u okolini aerodroma;
- režim zaštite kulturne baštine;
- mjere za zaštitu životne sredine;
- mjere za zaštitu pejzažnih vrijednosti i smjernice za realizaciju projekata pejzažne arhitekture odnosno uređenja terena;
- ekonomsko - tržišnu projekciju;
- način, faze i dinamiku realizacije plana.

Bliži sadržaj i formu planskog dokumenta, kriterijume namjene površina, elemente urbanističke regulacije, jedinstvene grafičke simbole i ostali potreban sadržaj propisuje resorno Ministarstvo kroz Pravilnik.

Tekstualni dio DSL-e treba da sadrži:

- uvodni dio,

- analitički dio,
- opšte i posebne ciljeve,
- planirano rješenje, i
- smjernice za sprovođenje plana.

Grafički dio mora da sadrži:

- zvaničnu topografsku kartu, odnosno zvaničan topografsko – katastarski plan ili drugu ažurnu i ovjerenu podlogu sa granicom plana,
- izvod iz planskog dokumenta višeg reda,
- izvod iz validnih planskih dokumenata predmetnog i kontaktnog područja,
- inženjersko-geološke i seizmičke karakteristike terena,
- stanje fizičkih struktura i namjene površina sa prikazom objekata izgrađenih suprotno zakonu ili važećem planu),
- administrativnu podjelu i podjelu na planske jedinice,
- plan namjene površina i objekata javnih funkcija,
- plan mjera, uslova i režima zaštite životne sredine, prirode i kulturne baštine
- stanje i plan zelenih i slobodnih površina,
- stanje i plan saobraćajne infrastrukture,
- stanje i plan hidrotehničke infrastrukture,
- stanje i plan elektroenergetske infrastrukture,
- stanje i plan telekomunikacione infrastrukture,
- stanje i plan termotehničke infrastrukture,
- plan parcelacije, nivelecije i regulacije,
- plan sa smjernicama za sprovođenje planskog dokumenta (faze realizacije, oblici intervencija i dalja planska razrada).

Obrađivač DSL-e će tražene sadržaje i grafički prezentovati po metodologiji za koju se sam opredijeli sa mogućnošću objedinjavanja grafičkih priloga, s tim da svaki prilog ima jasnu čitljivost svih podataka.

Rješenja sa detaljnom razradom (u razmjeri 1:1000 i 1:500) moraju biti prikazani planom fizičkih struktura ili prostornih oblika, tj. maketom ili 3D vizuelizacijom.

Grafički dio treba da sadrži i dvije sintezne karte, i to:

- stanje organizacije, uređenja i korišćenja planskog područja (sa determinantama prostornog razvoja odnosno konstantama u prostoru i ograničenjima za izgradnju) i
- plan organizacije, uređenja i korišćenja planskog područja.

DSL-e izrađuje se na kartama razmjere 1:10.000, 1:5.000 i topografsko - katastarskim planovima razmjere 1:2.500 i 1:1.000.

Planski dokumenti izrađuju se na kartama i topografsko-katastarskim planovima u digitalnoj formi (CD), a prezentiraju se na kartama i topografsko-katastarskim planovima u analognoj formi izrađenim na papirnoj podlozi i moraju biti ažurirani i identični po sadržaju.

Analogne i digitalne forme geodetsko-katastarskih planova moraju biti ovjerene od strane organa uprave nadležnog za poslove katastra.

VI STRATEŠKA PROCJENA UTICAJA PLANA NA ŽIVOTNU SREDINU

Paralelno sa izradom DSL–e predviđena je i izrada Strateške procjene uticaja plana na životnu sredinu (u daljem tekstu: SPU) u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, čije elemente treba ugraditi u plan.

Osnovu izvještaja o SPU čini plan ili program kojim se utvrđuje okvir za razvoj određenog sektora, odnosno njegove karakteristike, ciljevi i prostorni obuhvat.

Izveštaj o SPU sadrži podatke kojima se opisuju i procjenjuju mogući značajni uticaji na životnu sredinu do kojih može doći realizacijom plana ili programa, kao i razmatranih varijantnih rješenja, uz vođenje računa o ciljevima te obuhvatu plana ili programa. Posebnu pažnju treba obratiti na procenu uticaja aviobuke.

Pored ovih podataka, izvještaj o SPU sadrži i sljedeće podatke:

- 1) kratak pregled sadržaja i glavnih ciljeva plana ili programa i odnos prema drugim planovima i programima;
- 2) opis postojećeg stanja životne sredine i njenog mogućeg razvoja, ukoliko se plan ili program ne realizuju;
- 3) identifikaciju područja za koja postoji mogućnost da budu izložene značajnom riziku i karakteristike životne sredine u tim područjima;
- 4) postojeći problemi u pogledu životne sredine u vezi sa planom ili programom, uključujući naročito one koje se odnose na oblasti koje su posebno značajne za životnu sredinu, kao što su staništa divljeg biljnog i životinjskog svijeta sa aspekta njihovog očuvanja, posebno zaštićena područja, nacionalni parkovi ili morsko dobro;
- 5) opšti i posebni ciljevi zaštite životne sredine ustanovljeni na državnom ili međunarodnom nivou koji su od značaja za plan ili program i način na koji su ovi ciljevi, kao i svi ostali aspekti od značaja za životnu sredinu, bili uzeti u razmatranje u procesu pripreme;
- 6) moguće značajne posljedice po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući faktore kao što su: biološka raznovrsnost, stanovništvo, fauna, flora, zemljište, voda, vazduh, klimatski činioci, materijalni resursi, kulturno nasleđe, uključujući arhitektonsko i arheološko nasleđe, pejzaž i međusobni odnos ovih faktora;
- 7) mjere predviđene u cilju sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja, u najvećoj mogućoj mjeri, bilo kog značajnog negativnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu do koga dovodi realizacija plana ili programa;
- 8) pregled razloga koji su poslužili kao osnova za izbor varijantnih rješenja koje su uzete u obzir, kao i opis načina procjene, uključujući i eventualne teškoće do kojih je prilikom formulisanja traženih podataka došlo (kao što su tehnički podaci ili nepostojanje „know-how”);
- 9) prikaz mogućih značajnih prekograničnih uticaja na životnu sredinu;
- 10) opis programa praćenja stanja životne sredine, uključujući i zdravlje ljudi u toku realizacije plana ili programa (monitoring);
- 11) zaključke do kojih se došlo tokom izrade izveštaja o strateškoj procjeni predstavljene na način razumljiv javnosti.

VII OBAVEZE OBRADJIVAČA

Obrađivač DSL-e će nadležnom organu, koji je nosilac pripremnih poslova, dostaviti na uvid, odnosno stručnu ocjenu, sljedeće faze:

- Prostorno – programsku analizu i projekciju aerodroma i njegovih sadržaja,
- Prednacrt plana,
- Nacrt plana,
- Predlog plana.

Obrađivač će, saglasno Zakonu, dostaviti Nacrt DSL-e ministarstvu nadležnom za planiranje i uređenje prostora, koji je nosilac pripremnih poslova, kako bi se u zakonskom postupku sprovela procedura utvrđivanja Nacrta DSL-e.

Obrađivač je dužan da u Predlog DSL-e, a nakon sprovedenog postupka javne rasprave i stručne ocjene, ugradi sve prijedloge i mišljenja nadležnih organa.

Predlog DSL-e Obrađivač će dostaviti ministarstvu nadležnom za planiranje i uređenje prostora, kako bi se u zakonskom postupku sprovela procedura donošenja ovog planskog dokumenta.

Po usvajanju plana, obradivač će resornom ministarstvu predati konačnu verziju plana na crnogorskom i engleskom jeziku u adekvatnoj formi koja je definisana pravilnikom.

VIII KADROVSKI SASTAV PLANERSKOG TIMA

Tim obrađivača treba da se sastoji od eksperata sa neophodnim znanjem i iskustvom koji garantuju kvalitetnu izradu DSL-e imajući prije svega u vidu specifičnost namjene prostora za koji se radi DSL-e. Obradivač mora u timu da ima najmanje jednog iskusnog eksperta za planiranje i projektovanje aerodroma kao i eksperte ostalih specijalnosti neophodnih za izradu predmetne studije lokacije.

Uži tim:

- Odgovorni planer: diploma arhitekture/urbanizma/prostorni planer/-5 godina radnog iskustva,
- Urbanista/prostorni planer: diploma arhitekture/urbanizma /prostorni planer,
- Planer/projektant: diploma saobraćaja/građevinarstva,
- Projektant: diploma saobraćaja/građevinarstva – specijalista u projektovanju aerodromske infrastrukture.

Širi tim:

- Hidrotehnika,
- Elektroenergetika,
- Telekomunikacije,
- Pejzažna arhitektura,
- Životna sredina,
- Ekonomija,
- Turizam.

Tim za stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu:

- Koordinator strateške procjene uticaja - diploma inženjerstva/prirodne nauke – 5 godina radnog iskustva,
- Specijalisti zaštite životne sredine – diploma inženjerstva/prirodne nauke – 3 godine radnog iskustva.

IX PREDVIDJENI PROGRAM ZA PRIPREMU PLANA

DSL-e će se izraditi u skladu sa sljedećim preliminarnim programom:

- maj 2010: Donošenje Odluke o izradi;
- jun 2010: Objavljivanje poziva za javno nadmetanje;
- jul 2010: Vrednovanje ponuda;
- avgust-septembar 2010: Ugovaranje i započinjanje izrade DSL-e;
- decembar 2010: Prostorno – programska analiza i projekcija aerodroma i njegovih sadržaja;
- februar 2011: Prednacrt DSL-e;
- mart 2011: Nacrt DSL-e, Javna rasprava;
- maj 2011: Radna verzija Predloga DSL-e;
- jul 2011: Predlog i donošenje DSL-e.